

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel

Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel

T (0344) 64 90 90.

F (0344) 64 90 99

E info@wsrl.nl

I www.waterschaprivierenland.nl

Bank IBAN NL93NWAB0636757269

BIC NWABNL2G

Fractie AWP

Datum:
20-08-2026

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:
2026-342431

Behandeld door:

Onderwerp:

Beantwoording vragen art. 4.5 van AWP over het gebruik van staalslakken

Telefoonnummer / e-mail:

(0344) 649090 / info@wsrl.nl

Beste Fractie AWP,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de door u gestelde artikel 4.5 vragen over staalslakken. Uw toelichting is overgenomen.

Eind 2024 heeft de AWP een aantal vragen m.b.t. de verontreiniging met staalslakken in Spijk gesteld. Deze zijn op 7 januari 2025 beantwoord via een memo in de commissie Middelen. Sindsdien is het op dit dossier stil geweest. De fractie AWP heeft zich inmiddels ter plaatse op de hoogte gesteld van de problematiek en heeft gesproken met de omliggende bedrijven en bewoners bij monde van de stichting Natuurlijk Schoon Spijk. Deze stichting heeft alle lof voor het werk dat waterschap Rivierenland (heeft) verricht in dit dossier.

Deze stichting informeerde ons dat de staalslakken zoals ze er nu liggen volgens hen niet nuttig zijn toegepast (dat is een eis aan de toepassing). Ze zijn ook verkeerd toegepast (ze liggen bijvoorbeeld tot drie meter onder het grondwaterniveau, terwijl ze daarboven zouden moeten liggen).

Staalslakken moeten voorts ingepakt worden, dat is niet gedaan. Ook voldoen ze niet aan de productbladen van Tata Steel. Ze bevatten namelijk wel zware metalen (die uitlogen naar het water) en ongebluste kalk dat zich via stof verspreidt. Direct na toepassing kregen omwonenden en paarden door inademing van dit stof blijvende longproblemen.

Ondanks dat er een oppervlaktewaterzuivering is geplaatst, en het waterschap hier zijn taken voortvarend oppakt, zijn er volgens de fractie AWP allerlei redenen tot zorg voor de gezondheid van mens en dier.

De onafgedekte hoop staalslakken met rechtsachter de zuivering. In de verte Gorinchem.

De fractie AWP heeft n.a.v. ons bezoek ter plaatse de volgende vragen ex artikel 4.5 reglement van orde algemeen bestuur aan het college:

1) In januari 2025 gaf u aan dat het waterschap de eis heeft gesteld dat al het (oppervlakte en hemel)water dat in contact is gekomen met de staalslakken gezuiverd moet worden en dat er alleen schoon water geloosd mag worden.

Ter plaatse zagen wij dat de 670.000 ton staalslakken onafgedekt liggen en dat de wind voor stofvorming zorgde. Dit stof woei richting Van der Valk, bedrijventerrein en nieuwbouwwijk in Gorinchem, maar ook over de nabijgelegen landbouwpercelen (mais, weide).

Wij verzoeken u vriendelijk bij verdere correspondentie ons kenmerk te vermelden, zodat wij uw brief sneller kunnen beantwoorden.

a. Bent u het met ons eens dat afvoeren van deze afvalstof voor omgeving, water en natuur de beste optie is?

Antwoord: Wij delen de zorgen over de aanwezigheid van de staalslakken. Momenteel worden, in samenwerking met de initiatiefnemer, omwonenden, diverse overheden en het waterschap, verschillende oplossingsvarianten onderzocht. Dit proces vindt plaats met betrokkenheid en ondersteuning van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zal een afgewogen keuze worden gemaakt voor de meest passende oplossing. Het afvoeren van de staalslakken is daarbij één van de onderzochte varianten. Wij lopen niet vooruit op de uitkomsten van dit onderzoek.

In de tussentijd blijven wij ons, vanuit onze wettelijke taken en bevoegdheden, inzetten om de risico's voor het oppervlaktewater te beperken en schade aan het watersysteem zoveel mogelijk te voorkomen.

b. De vervuiling die zich via het stof verspreidt wordt niet via het systeem met een ringsloot opgevangen. Hoe gaat het waterschap om met neerslag van dit stof in oppervlaktewater wat verder van de staalslakken in Spijk gelegen is?

Antwoord: De ringsloot is aangelegd om het water dat als eerste in contact komt met de staalslakken op te vangen, zodat dit via afstroming niet in het omliggende watersysteem terechtkomt.

WSRL laat sinds 2019 de oppervlaktewaterkwaliteit rondom het staalslakkengebied monitoren op vier vaste meetlocaties. Uit de analyse van meetgegevens over 2019–2024 blijkt dat de waterkwaliteit door de jaren heen varieert. Een structurele afname van de invloed van de staalslakken is vooralsnog niet zichtbaar.

De variatie lijkt samen te hangen met neerslag en grondwaterstanden, die het transport van verontreinigd grond- en oppervlaktewater beïnvloeden. Hoewel tussen 2019 en 2023 sprake was van verbetering, verslechterde de waterkwaliteit in de winter van 2023–2024.

Conclusie: de meetgegevens tot en met 2024 laten zien dat het terrein in de huidige situatie nog steeds invloed heeft op de waterkwaliteit in de directe omgeving. Op basis van de beschikbare gegevens is het niet mogelijk om de exacte route waarlangs dit effect optreedt te bepalen.

c. Meet u in het oppervlaktewater verhoogde waarden van vervuiling die aan stof van deze staalslakken te wijten is?

Antwoord: Zie reactie op 1 b.

d. Stofvorming wordt op dit moment (onregelmatig) verminderd door water te rijden over de ophoging. De vrachtwagens nemen de staalslakken mee aan hun banden naar de openbare weg en daarmee komt de vervuiling buiten het gebied dat gemonitord wordt en kan via afspoeling van de weg ook daar in het oppervlaktewater komen. Waarom eist het waterschap niet, dat de banden eerst schoongespoeld worden?

Antwoord: Wij hebben geen aantoonbare relatie kunnen vaststellen tussen de afzetting van staalslakken van banden van werkvoertuigen op de openbare weg en afspoeling naar nabijgelegen oppervlaktewater.

e. Gravers en chauffeurs van de naastgelegen werkzaamheden rijden onbeschermd over de weg van slakken door de hierboven genoemde stofwolken. Hoe zit dat met medewerkers van het waterschap

die hier werkzaamheden verrichten? Hoe gaat u hier als werkgever mee om in het licht van arboveiligheid?

Antwoord: De medewerkers van Waterschap Rivierenland zijn vanuit hun toezichthoudende en uitvoerende taken beperkt aanwezig op het terrein. Wanneer zij het terrein bezoeken, worden de werkzaamheden zodanig uitgevoerd dat onnodige blootstelling wordt voorkomen. Daarbij houden medewerkers gepaste afstand van activiteiten die stofvorming kunnen veroorzaken en vermijden zo contact met stofwolken.

f. Door afdekken kan de hoeveelheid regenwater, die in contact kan komen met de slakken worden verlaagd. Waarom heeft u niet geëist bij de eigenaar, dat de ophoging van staalslakken met bentonietdekens of andere materiaal (papierpulp) wordt afgedekt, zodat het stof niet alsnog in het oppervlaktewater en op gewassen terecht komt? Op die manier komt er immers ook minder hemelwater in aanraking met het materiaal en hoeft er ook minder gezuiverd te worden.

Antwoord: Het waterschap streeft naar goede waterkwaliteit. Het waterschap gaat niet over de inrichting van de opslag, maar wel over de belasting van het oppervlaktewater. Het waterschap kiest ervoor om voor te schrijven dat voorkomen moet worden dat verontreiniging in het watersysteem terecht komt i.p.v. voorschriften te stellen aan de inrichting. We willen onafhankelijk van de inrichting voorkomen dat er verontreiniging in het water terechtkomt.

2) *In januari 2025 gaf u aan dat de provincie bezig was met het opzetten van grondwatermonitoring.*

a. Is deze monitoring inmiddels opgezet?

Antwoord: Dit valt onder bevoegdheid van de provincie Gelderland. Voor meer informatie verwijzen we u naar de provincie.

b. Zo ja, kunt u aangeven wat de resultaten hiervan zijn? Verspreidt het vervuilde water zich naar de diepere grondwaterlagen?

Antwoord: Zie antwoord op vraag 1a.

c. In de directe nabijheid wordt voedsel geproduceerd: koeien drinken uit sloten, boeren pompen van 100 meter diepte water op voor hun koeien en akkers. Is het verantwoord met dit water voedsel te produceren in de nabijheid van deze staalslakken?

Antwoord: Vanuit onze rol en bevoegdheden kunnen wij geen uitspraak doen over de geschiktheid voor specifieke toepassingen, zoals voedselproductie of veehouderij. De verantwoordelijkheid voor het gebruik van het oppervlaktewater of grondwater ligt bij de gebruiker. Dit kan per locatie en per toepassing verschillen.

3) *In januari 2025 gaf u aan dat het waterschap de kosten voor toezicht, monitoring en peilbeheersing niet kon verhalen op de overtreder (inmiddels andere eigenaar, geen financiële middelen e.d.).*

Gemeente, aannemer en grondeigenaar hebben een handhavingsovereenkomst gesloten, waardoor ze elkaar niet meer met juridische middelen aanpakken. De gemeente kan daarmee niet meer streng handhaven richting aannemer en eigenaar.

De stichting Natuurlijk Schoon Spijk heeft een advocaat in de hand genomen om een procedure te

starten tegen Tata Steel om dit bedrijf als producent op te laten draaien voor de kosten van de vervuiling en afvoer af te dwingen. Er zijn volgens de stichting gegronde redenen om aan te nemen dat dit bedrijf onjuiste informatie heeft geleverd over de samenstelling van het toegepaste product. De stichting heeft het waterschap per brief d.d. 16 mei 2026 gevraagd of het waterschap als belanghebbende samen wil optrekken in deze rechtzaak en een financiële bijdrage wil leveren aan het hiervoor benodigde juridische vooronderzoek door de advocaat. Het waterschap heeft dat verzoek per brief d.d. 25 juni afgewezen. Waterschap Rivierenland heeft in oktober 2023 bekend gemaakt de schade door PFAS van Chemours via een juridische procedure te verhalen op dat bedrijf.

a. Waarom heeft u het verzoek van de stichting afgewezen samen op te trekken om de schade die ook het waterschap leidt te verhalen op de producent?

Antwoord: Het waterschap heeft aangegeven de zorgen van de Stichting te delen. Het verzoek aan het waterschap was om financieel bij te dragen aan een onderzoek. Het Waterschap subsidieert echter geen onderzoeken van derden. Voor zover het waterschap een dergelijk onderzoek zou willen verrichten, hebben wij daartoe juristen in dienst.

b. Gezien de jaarlijkse kosten die het waterschap met belastinggeld maakt voor het monitoren en zuiveren van de vervuiling: waarom ziet het waterschap zich niet als belanghebbende in de zaak van de stichting zodat wij kunnen proberen de schade die het waterschap leidt te verhalen op de producent?

Antwoord: Zie antwoord op 3a.

c. Bent u bereid om zelf een juridische procedure te starten om de schade die ook het waterschap leidt te verhalen op de producent?

Antwoord: Waterschap Rivierenland onderzoekt deze mogelijkheid en stelt ook de toepasser aansprakelijk.

d. Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Zie reactie op 3c.

4)In 2021 is door u contact opgenomen met de Unie van Waterschappen om het probleem staalslakken en uitloging onder de aandacht te brengen bij het ministerie van infrastructuur en waterstaat. In januari 2025 meldde u dat er toezegging was dat het onderwerp opgepakt gaat worden.

a. Voor nieuwe toepassing is er per juli 2025 inderdaad een tijdelijk verbod op staalslakken gekomen. Is er ook zicht op een algemene oplossing voor het probleem staalslakken en uitloging voor reeds her en der in het land en ook in ons gebied aanwezige staalslakken?

Antwoord: De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, werkt aan nieuwe regels voor staalslakken die neerkomen op een 'verbod, tenzij'. Dit betekent dat alleen een vergunning voor toepassing kan worden verleend wanneer wordt aangetoond dat het veilig kan voor mens en milieu. Zie: [Staatssecretaris denkt aan verbod, tenzij op staalslakken | Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/infrastructuur-en-milieu/vergoeding-en-toelagen/vergoeding-en-toelagen-voor-toepassing-van-staalslakken)

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Het college van dijkgraaf en heemraden
van Waterschap Rivierenland,

De secretaris-directeur,

de dijkgraaf,

Ir. Z.C. Vonk

Drs. T.J.A.M. Cuppen MBA

Bijlagen: geen

Afschrift: Archief (inclusief bijlagen)